

in.ihned.cz/zahranici

port, ale tamější frekvence připomíná spíš sportovní letiště někde na českém venkově než mezinárodní vzdušný přístav. Ostatně prostor, kde dnes přistávají výhradně letadla domácí společnosti Yemenia, je bývalou základnou Royal Air Force... Když zde turista vystoupí z letadla, které dál pokračuje do jemenské metropole Sana'a, stane se, že na něj personál anglicky volá: „Kam jdete – vždyť toto je Aden!“ Jako by bylo nepředstavitelné, že by do tohoto města dobrovolně mířil nějaký návštěvník. V prázdné letištní hale se pohybují jen zřízenci a vojáci se samopaly, avšak žádní cestující.

Také příjezd do vlastního města je i na poměry rozvojových zemí deprimující: taxík mívá polozříčené budovy, vybombardované bloky domů, obrovské hromady odpadků a skupiny lidí, kteří v životě zjevně nic než bídou chudobu nepoznali. Nevládnou atmosféru dokreslují i barvy, neboť adenské budovy jsou většinou stavěny z šedého betonu, který téměř splývá se smutně hnědošedými svahy obrovské sopky. Nikde neroste žádná vegetace, dokonce ani tráva ne, a tak jediné oživení v moři šedi představují bílé natřené mešity, případně reklamy a vývěsní štíty obchodů – i ty jsou však vyšívané a otřískané. Přidá-li se k tomu vražedné podnebí, kdy při vysoké vlhkosti vzduchu teploty pod tropickým sluncem běžně stoupají přes 40 °C, vychází rovnice, jejíž řešení je málokomu příjemné.

Úsměvy ve slumech

Přes všechnu depresi však i Aden skýtá zajímavé momenty. Nenajdeme je ale v historických památkách nebo jiných turistických atrakcích: jedinou „atrakcí“ by byla skutečnost, že nic takového v tomto velkoměstě není. V Adenu se pohybují tisíce uprchlíků ze Somálska, kteří sem ve snaze zachránit holý život dopluli ze své domoviny na lodích a žijí tu ve slumech v podmínkách tak nepředstavitelně nutných, že pro to nemáme měřítko. Běženci

dodávají jinak převážně arabskému městu téměř kosmopolitní ráz, a co víc: tváře chudších vyzařují daleko víc radost ze života než beznadě. A když tito lidé uvidí cizince (což je v Adenu velmi zřídka jev), místo žebroty žádají o společnou fotografii. O malý kousek liberálnější než jinde v Jemenu jsou v Adenu pravidla odívání a část žen zde chodí nikoli v plném černém závoji, ale „pouze“ v muslimských šátcích.

Za vidění nepochybně stojí tzv. adenské tanky, soustava obrovských vzájemně propojených nádrží na svazích sopky, které plnily dvojí účel. Chránily město před povodní po náhlých přivalových deštích a současně sloužily jako zásobárna vody. Ovšem historie tohoto velkolepého inženýrského díla je víc než poučná: nikdo neví, ze kdy nádrže vlastně pocházejí (odhaduje se, že nejméně z 1. století n. l.), ve středověku byly opuštěny a postupně zaneseny náplavou, špínou a nepořádkem, aby je v 19. století pracně odkryli a částečně zprovoznili Britové... ale dnes už tyto tanky opět žádnou funkci nemají.

Interesantní je nepochybně také vlastní scénérie města. Sopka skutečně „vyrůstá“ přímo ze zástavby a ráno a večer je její vrchol často zahalen mraky, což na pozadí temnělé oblohy dává Adenu až mysteriózní ráz. Chceme-li popatřit na město z výšky, v každém případě to stojí hodně potu, ale na vyhlídce čeká vedle nevšedního panoramatu další téma k zamyšlení. Jeden z nejlepších panoramatických bodů totiž představuje terasa u bývalého anglickánského kostela, který však prodělal podivuhodnou konverzi: dnes v typické britské cihlové architektuře sídlí policejní stanice...

Ghetto – pro koho?

O tom, že v Adenu v podstatě není znát příkré rozdělení bohatství, běžně známé z rozvojových zemí, už byla řeč. Tady jsou zkrátka chudí všichni – jen někteří více a jiní →

JAK SE TAM DOSTAT

Z Evropy nesměřují do Adenu žádné přímé letecké linky, a tak musíme vzít zavděk vnitrostátními spoji společnosti Yemenia (spoje ze Sana'a, Mukally, Saayunu či Sokotry). Nejfrekventovanější let ze Sana'a do Adenu trvá asi hodinu a jednosměrný lístek stojí v přepočtu kolem 2000 Kč i s poplatky. Letenku je vhodné si ob-

starat doma před odjezdem do Jemenu; nákup po internetu není možný a musí nám proto pomoci některá z velkých specializovaných cestovních kanceláří (v současnosti prodává jemenské aerolinie např. Asiana). Změny letových řádů jsou na denním pořádku, letenku je bezpodmínečně nutné si nechat den před cestou potvrdit!

FOTO: ŠTĚPÁN VÍTEK

VÍZA

Režim vstupu do Jemenu se v nedávné minulosti často změnil, proto je třeba se před cestou ujistit o aktuálním stavu věcí. V žádném případě nelze spoléhat na informace, které poskytuje české Ministerstvo zahraničních věcí – např. údaje na webových stránkách www.mzv.cz mohou být i velmi zavádějící! Telefonicky poradí na jemenském velvyslanectví v Praze (telefon 233 331 568, 233 331 598), případně na české ambasádě v Sana'a (e-mail: sanaa@embassy.mzv.cz).

Na jaře 2005 obdrželi občané EU, tedy i Češi, vízum bez potíží po příletu na letiště v Sana'a, a to za 60 USD. Doporučujeme zařídit si alespoň část pobytu v Jemenu předem s pomocí některé z tamních cestovních kanceláří tak, aby vás jejich zastupce očekával na letišti. Každý, kdo v současnosti cestuje do Jemenu „na divoko“, riskuje, že ho na letišti zadrží vojáci a propustí až poté, co si na místě pod ozbrojeným doprovodem u některé z místních agentur zaplatí pobyt a program.